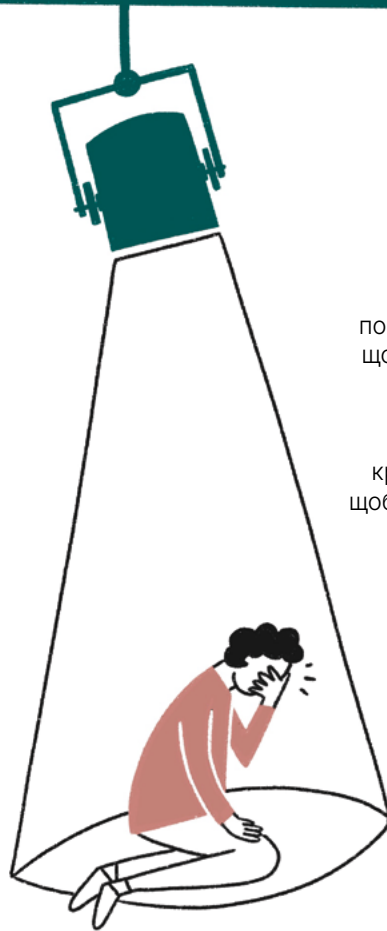

ЧУТЛИВЕ ТА ПОВАЖНЕ СТАВЛЕННЯ ДО ПОТЕРПІЛИХ ВІД ЗЛОЧИНІВ НА ҐРУНТІ НЕНАВИСТІ

ВТОРИННА ВІКТИМІЗАЦІЯ

Вторинна віктимізація виникає внаслідок неналежного ставлення до потерпілих з боку осіб, які з ними контактують. Щоб запобігти вторинній віктимізації потерпілих від злочинів на ґрунті ненависті, надзвичайно важливо, щоб кожен, хто взаємодіє з потерпілою особою, усвідомлював власні упередження та розумів вплив злочинів на ґрунті ненависті на потерпілих і спільноти, а також вразливість потерпілої особи до повторної віктимізації.

ЧОМУ ЦЕ ТАК ВАЖЛИВО ДЛЯ ПОТЕРПІЛИХ ВІД ЗЛОЧИНІВ НА ҐРУНТІ НЕНАВИСТІ?

Однією з причин, чому про злочини на ґрунті ненависті повідомляють недостатньо, є переконання потерпілої особи, що її не сприймуть серйозно. Багато потерпілих від злочинів на ґрунті ненависті також можуть побоюватися, що представники влади матимуть такі самі упередження, як і правопорушник/-ця. Фахівці й фахівчині у сфері кримінального правосуддя мають активно вживати заходів, щоб забезпечити поважне й чутливе ставлення до потерпілих від злочинів на ґрунті ненависті.

Усі фахівці й фахівчині у сфері кримінального правосуддя, які працюють із потерпілими від злочинів на ґрунті ненависті, несуть відповідальність за забезпечення такого ставлення. Тому формування культури чутливого та поважного ставлення потребує залучення всіх органів та суб'єктів.

Чутливе та поважне ставлення може допомогти зміцнити довіру та сприяти загалом позитивному сприйняттю потерпілою особою процесу кримінального правосуддя, створюючи умови для надання найкращих можливих свідчень і запобігаючи повторній віктимізації як у межах цього процесу, так і поза ним.

ЧУТЛИВЕ ТА ПОВАЖНЕ СТАВЛЕННЯ НА ПРАКТИЦІ

Перший контакт працівника чи працівниці поліції з потерпілою особою від злочину на ґрунті ненависті є одним із найважливіших і найчутливіших моментів у її взаємодії із системою кримінального правосуддя.

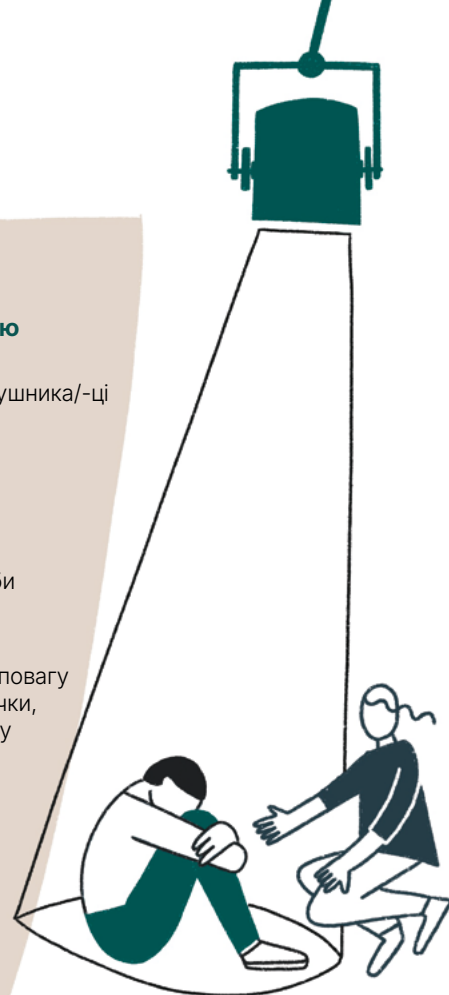
Висновки, які потерпіла особа робить із цієї першої зустрічі, можуть вплинути на її сприйняття всієї системи правосуддя та на її готовність подати заяву, співпрацювати й ділитися важливими, іноді дуже особистими, подробицями.

Під час реагування на можливий злочин на ґрунті ненависті працівники й працівниці правоохоронних органів мають завжди:

- ✓ зважати на захищені ознаки та на те, як вони часто перетинаються, щоб забезпечити належну ідентифікацію потерпілих від злочинів на ґрунті ненависті;
- ✓ застосовувати підхід, орієнтований на потерпілих, під час реагування на інциденти на ґрунті ненависті;
- ✓ поважати сприйняття потерпілої особи, що вона стала мішенню правопорушника/-ці, який/-а діяв/-ла з мотиву упередження;
- ✓ виходити з того, що на підставі сприйняття потерпілої особи їй можуть бути потрібні посилені заходи захисту.

Основні принципи чутливого та поважного ставлення з боку правоохоронних органів під час першого контакту з потерпілою особою від злочину на ґрунті ненависті:

- ✓ забезпечте, щоб потерпіла особа була відокремлена від правопорушника/-ці і перебувала в безпечному та приватному середовищі;
- ✓ поінформуйте потерпілу особу про її права та про підтримку, доступну їй як особі, потерпілій від злочину на ґрунті ненависті;
- ✓ ініціюйте процес індивідуальної оцінки потреб для виявлення нагальних потреб у сфері безпеки й захисту, визначення ризику подальшої віктимізації, залякування чи помсти, а також за потреби скеруйте особу до належно підготовлених фахівців і фахівчинь для отримання підтримки;
- ✓ визначте будь-які потреби у комунікаційній підтримці. Забезпечте повагу до права потерпілої особи на присутність перекладача/перекладачки, адвоката/адвокатки та/або іншої особи за її вибором під час допиту та на всіх етапах кримінального провадження;
- ✓ точно зафіксуйте розповідь потерпілої особи, включно з її сприйняттям можливого мотиву упередження з боку правопорушника/-ці. Заохочуйте потерпілу особу розповісти свою історію власними словами;
- ✓ поінформуйте потерпілу особу про ймовірні подальші кроки у розслідуванні.

З метою запобігання повторній віктимізації слід застосовувати такі практики спілкування:

- ✓ працівники й працівниці правоохоронних органів мають завжди стежити за своїм тоном голосу, мовою тіла та формулюваннями, які вони використовують, а також за тим, як це може бути сприйнято;
- ✓ завжди ретельно добирайте слова та не використовуйте дискримінаційних або образливих висловлювань, зокрема недоречних сленгових слів чи "жартів";
- ✓ утримуйтеся від припущень щодо сімейного, соціально-економічного або міграційного статусу людини, а також будьте обережні, щоб не робити висновків про її поведінку на підставі уявлень про її релігію, переконання чи культуру;
- ✓ запитайте людину, як вона хоче, щоб до неї зверталися, замість того щоб робити припущення щодо її гендерної ідентичності, та використовуйте інклюзивну мову;
- ✓ спілкуйтеся з потерпілою особою зрозумілою та доступною мовою і відповідайте на будь-які запитання, які в неї можуть виникнути;
- ✓ використовуйте активне слухання та демонструйте зацікавленість, зважаючи на ситуацію, в якій перебуває потерпіла особа, зокрема, не перебивайте її, а навпаки — сприяйте тому, щоб вона могла вільно розповісти свою історію.

Щоб дізнатися більше, зверніться до **Модельних рекомендацій EStAR щодо чутливого та поважного ставлення до потерпілих від злочинів на ґрунті ненависті в системі кримінального правосуддя**, а також до навчального **курсу «Чутливе та поважне ставлення до потерпілих від злочинів на ґрунті ненависті: навчальний курс для фахівців і фахівчинь у сфері кримінального правосуддя»**.

Проект «Підвищення обізнаності зацікавлених сторін та розширення ресурсів для підтримки потерпілих від злочинів на ґрунті ненависті (EStAR)» співфінансується Програмою Європейського Союзу «Права, рівність та громадянство» (2014–2020) та Федеральним урядом Німеччини.

